

STORTINGET

Innst. 376 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:226 S (2021–2022)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Ingrid Fiskaa, Lars Haltbrekken, Andreas Sjalg Unneland, Kari Elisabeth Kaski og Kirsti Bergstø om sletting av Ukrainas statsgjeld

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringa ta initiativ overfor Det internasjonale pengfondet og Verdsbanken for å stansa krav om innbetaling av ukrainsk statsgjeld og vidare sletta og restrukturera gjelda.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Nils-Ole Foshaug, Eva Kristin Hansen og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad og Bengt Fasteraune, fra Fremskrittspartiet, Sylvi Listhaug og Christian Tybring-Gjedde, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra rødt, Bjørnar Moxnes, fra

Venstre, Guri Melby, og fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, viser til det foreliggende representantforslaget, der regjeringen bes ta initiativ overfor Det internasjonale pengfondet og Verdensbanken for å stanse krav om innbetaling av ukrainsk statsgjeld og vidare slette og restrukturere gjelden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, mener det er avgjørende at det internasjonale samfunnet utøver et stort og samlet press på Russland for å bidra til at den folkerettsstridige og brutale krigen i Ukraina stanses. Norge har, sammen med våre allierte og våre europeiske partnere, innført historisk strenge sanksjoner mot Russland og bidrar med humanitær hjelp og donasjoner av våpen til det ukrainske forsvaret. Flertallet støtter dette.

Komiteen påpeker at det foreløpig er umulig å gi noen fullgod oversikt over de materielle skadene som følge av krigen, men at de samlede kostnadene for gjenoppbygging av landet vil være enorme. Komiteen forventer at Norge tar en aktiv rolle for å bidra til denne gjenoppbyggingen, både humanitært og økonomisk, og sammen med våre internasjonale partnere og i de multilaterale organer der det er hensiktsmessig.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til statsrådets vurdering av representantforslaget, hvor det pekes på at Ukraina ikke har bedt om gjeldsslette, og at en slik prosess trolig vil medføre at landets kredittvurdering og lånebetingelser blir forverret. I samme vurdering redegjøres det også for en finansieringspakke på USD 3 mrd., hvor Norge bidrar med 200 mill. kroner. Flertallet støtter regjeringens beslutning om norsk delttagelse

i denne finansieringspakken, og mener at økte norske bidrag må vurderes fortløpende. Dersom Ukrainas vurdering av gjeldsslette skulle endre seg, må også regjeringen gjøre nye vurderinger av spørsmålet.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at krigen har fatale konsekvensar for den ukrainske økonomien. Eksporten er sterkt redusert grunna øydelagd infrastruktur, mykje av næringslivet har måtta leggja ned verksemda, og statlege inntekter uteblir. Verdsbanken har spådd ein økonomisk nedgang på heile 45 pst. for landet. Desse medlemene viser til at Noreg har bidrege med 200 mill. kroner til Verdsbanken si krisepakke til Ukraina for å dekkja lønningar til lærarar og legar, i tillegg til utbetaling av pensjonar og sosialstønad. Desse medlemene støttar regjeringa sine lovnadar om å hjelpa Ukraina i oppbygginga av landet etter kvart som kampfhandlingane tek slutt.

Desse medlemene vil peika på at samstundes som det internasjonale samfunnet bidreg med krisepakker, betalar Ukraina gjeld og renter til dei same multilaterale finansinstitusjonane. Ukraina skal ikkje måtta senda ressursane sine ut av landet til kreditorar når dei treng dei som mest.

Desse medlemene viser til statsråden sitt brev til utanriks- og forsvarskomiteen, datert 27. april 2022, der det vert peika på at sletting av gjeld vil gje landet dårlegare kreditt-rating og lånevilkår. Desse medlemene vil understreka at dette berre er relevant dersom Ukraina sjølv ber om utsetjing av innbetalingskrav. Som donorland til Verdsbanken kan Noreg ta initiativ til at det krigsramma landet si gjeld vert sletta. Erfaringsmessig vil eit land få betre betalingsevne og slik også betre kreditt-rating om gjelda vert sletta.

Desse medlemene fremjar på denne bakgrunnen følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa ta initiativ overfor Det internasjonale pengefondet og Verdsbanken for å stansa krav om innbetaling av ukrainsk statsgjeld og vidare sletta og restrukturera gjelda.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Rødt tidlig tok til orde for at Norge skulle gå i bresjen overfor Verdsbanken og IMF om å slette Ukrainas statsgjeld, og viser til sak i NTB av 11. mars 2022.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa ta initiativ overfor Det internasjonale pengefondet og Verdsbanken for å stansa krav om innbetaling av ukrainsk statsgjeld og vidare sletta og restrukturera gjelda.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:226 S (2021–2022) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Ingrid Fiskaa, Lars Haltbrekken, Andreas Sjalg Unneland, Kari Elisabeth Kaski og Kirsti Bergstø om sletting av Ukrainas statsgjeld – vedtas ikke.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 24. mai 2022

Ine Eriksen Søreide

leder

Ingjerd Schou

ordfører

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utviklingsministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide

Oslo, 27 april 2022

Uttalelse fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:226 S (2021-2022) – representantforslag fra representantene Ingrid Fiskaa, Lars Haltbrekken, Andreas Sjalg Unneland, Kari Elisabeth Kaski og Kirsti Bergstø

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev 24. april 2022 om Dokument 8:226 S (2021-2022) om sletting av Ukrainas statsgjeld.

Russlands krigføring i Ukraina har skapt enorme materielle ødeleggelser, store menneskelige lidelser og dramatiske økonomiske konsekvenser.

Etter det jeg kjenner til, har Ukraina ikke bedt om gjeldslette, verken fra IMF, Verdensbanken eller kreditorland. Det er ikke norsk politikk å fremme forslag om gjeldslette for land som ikke har bedt om dette selv. Dette må være opp til landets egne myndigheter, som gjør sine egne prioriteringer.

Dersom et land får innvilget gjeldslette, vil det nesten alltid få dårligere kredittvurdering og dyrere lånebetingelser. Selv om Ukraina nå har liten tilgang til internasjonale kapitalmarkeder, vil myndighetene sannsynligvis strekke seg svært langt for å oppfylle sine gjeldsforpliktelser. Ukraina er i dag aller mest opptatt av å få ny finansiering, i betydelige volum, fra multilaterale utviklingsbanker, IMF og giverland. Dette gjelder, ikke minst, budsjettstøtte.

Verdensbanken etablerer nå en finansieringspakke på 3 mrd. dollar til Ukraina, medregnet samfinansiering fra giverland. Den mobiliserte støtten er i skrivende stund på 2 mrd. dollar. Norges bidrag (budsjettstøtte) til denne krisepakken er på 200 mill. kroner. Støtten vil brukes på lønninger til helsepersonell, lærere og statsansatte, og til utbetalinger av pensjoner og sosialhjelp. Verdensbanken har handlet raskt for å bistå det ukrainske folket gjennom å styrke statens kjernefunksjoner, samt å støtte Ukrainas naboland som mottar flyktninger.

Verdensbankens president, David Malpass, understreket også på en rundebordskonferanse om Ukraina under Verdensbankens vårmøte 21. april, viktigheten av at givere bidrar til at finansieringen til Ukraina ikke øker landets gjeldsbyrde, dvs. bidrar med gavemidler.

Ukraina har ikke statsgjeld til Norge. Norge har spilt en politisk viktig rolle i internasjonal gjeldspolitik og har siden 1999 slettet om lag 6 milliarder kroner i fordringer på 20 land. Heller ikke når det gjelder bilateral gjeld er det norsk politikk å be om gjeldslette på vegne av land som ikke anmoder om det selv.

Vennlig hilsen

Anne Beathe Tvinnereim
Anne Beathe Tvinnereim